

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Чикаренко І. А.
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Інструменти розвитку територіальних громад»**

Галузь знань	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти.....	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма.....	«Публічне управління та адміністрування»
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	5-й семестр (9,10-а чверть)
Мова викладання	українська

Викладач: к. держ. упр., доц. Лашенко О. В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Інструменти розвитку територіальних громад» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 18 с.

Розробники:

– Лащенко Оксана Василівна, доцент, кандидат наук державного управління, доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки бакалаврів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування (281 Публічне управління та адміністрування) (протокол № 1 від 28.08.2025 р.).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ...	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1. Шкали.....	7
6.2. Засоби та процедури	8
6.3. Критерії	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	13
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. До спеціальної освітньої компоненти С 2 «Інструменти розвитку територіальних громад» віднесено такі спеціальні результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми:

ПРС 18	Розробляти концепції проєктів і програм розвитку на місцевому та регіональному рівні, здійснювати моніторинг та оцінювання результатів їх реалізації
ПРС 19	Використовувати у практичній діяльності органів державного управління та органах місцевого самоврядування сучасні методи та інструменти контролю і оцінювання її успішності
ПРС 20	Здійснювати планування дохідної та видаткової частини бюджету на регіональному та/або місцевому рівнях, залучати додаткові джерела фінансування проєктів і програм розвитку

Мета дисципліни – полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти комплексних знань про сучасні інструменти розвитку територіальних громад, механізми їх застосування, а також набуття практичних навичок аналізу, планування та реалізації управлінських рішень на місцевому рівні

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
ПРС 18	ПРС18-С 2	Продемонструвати <i>здатність</i> розробляти концепції проєктів і програм розвитку територіальних громад, на основі інструментів стратегічного планування, маркетингового аналізу соціально-економічного стану громади та визначення стратегічних пріоритетів її розвитку.
ПРС 19	ПРС19--С 2	Продемонструвати <i>знання</i> сучасних методів і інструментів контролю, моніторингу та оцінювання ефективності реалізації програм і проєктів розвитку територіальних громад, застосовувати механізми громадської участі та інструменти муніципального маркетингу у практичній діяльності органів місцевого самоврядування.
ПРС 20	ПРС20--С 2	Продемонструвати <i>здатність</i> здійснювати планування дохідної та видаткової частин місцевого бюджету, аналізувати вплив місцевих податків, зборів і міжбюджетних трансфертів на фінансову спроможність громади, а також обґрунтовувати залучення інвестицій, грантових ресурсів та міжнародної технічної допомоги для реалізації програм розвитку.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Б4 Концепція сталого розвитку	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Знати і розуміти</i> особливості, <i>інтерпретувати</i> та <i>застосовувати</i> технології й інструменти реалізації концепції сталого розвитку; – <i>Пояснювати, порівнювати та узагальнювати</i> характерні особливості розроблення стратегій та програм сталого розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях, <i>генерувати</i> пропозиції щодо застосування технологій та інструментів реалізації концепції сталого розвитку та оцінювання їх результативності <i>використовуючи</i> комплексний підхід, а також методи командної роботи.
Б9 Територіальна організація влади	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Аналізувати</i> структуру та особливості функціонування системи територіальних органів центральної виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування; – <i>Оцінювати</i> ефективність реалізації державної регіональної політики та адміністративно-територіальної реформи з урахуванням принципів децентралізації та публічності; – <i>Застосовувати</i> підходи, методи та інструменти прийняття управлінських рішень у сфері територіального управління та міжрівневої взаємодії органів влади.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	45	26	19	4	41
практичні	45	26	19	4	41
лабораторні	–	–	–	–	–
семінари	–	–	–	–	–
РАЗОМ	90	52	38	8	82

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	45
ПРс18- С 2 ПРс19-- С 2 ПРс20-- С 2	Тема 1. Інструменти забезпечення сталого розвитку територіальних громад	5
	1.1. Класифікація інструментів розвитку територіальних громад	
	1.2. Сутність економічних, фінансових, управлінських та соціальних інструментів	
	1.3. Роль інструментів стратегічного планування та громадської участі в управлінні розвитком громад	
	1.4. Сучасні інноваційні підходи забезпечення сталого розвитку використовуються у громадах України	
ПРс18- С 2 ПРс20-- С 2	Тема 2. Муніципальний маркетинг як інструмент розвитку територіальних громад	10
	2.1. Сутність муніципального маркетингу і його роль у розвитку територіальних громад	
	2.2. Основні елементи та стратегії використовуються в муніципальному маркетингу	
	2.3. Формування бренду громади та іміджу території	
	2.4. Приклади успішного муніципального маркетингу в Україні та за кордоном	
ПРс 18- С 2 ПРс 19-- С 2 ПРс 20-- С 2	Тема 3. Фінансові інструменти розвитку територіальних громад	10
	3.1. Основні джерела формування бюджету територіальної громади	
	3.2. Місцеві податки та збори та їх вплив на розвиток громади	
	3.3. Роль міжбюджетних трансфертів у розвитку громад	
	3.4. Залучення інвестицій та фінансова спроможність громади	
ПРс18- С 2 ПРс20-- С 2	Тема 4. Грантові програми та міжнародна технічна допомога	10
	4.1. Міжнародні програми підтримки розвитку територіальних громад в Україні	
	4.2. Підготовка ефективної грантової заявки	
	4.3 Роль партнерства з міжнародними організаціями	
	4.4. Приклади успішного використання грантів у розвитку громад	
ПРс18- С 2 ПРс19-- С 2	Тема 5. Інструменти участі громадян у розвитку територіальної громади	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРс20-- С 2	5.1. Форми громадської участі в управлінні громадою	
	5.2 Громадський бюджет (бюджет участі) та його реалізація	
	5.3. Забезпечення ефективної комунікацію між владою і мешканцями громади	
	5.4. Інструменти залучення громадськості до процесів прийняття рішень в громадах	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	45
ПРс18- С 2 ПРс19-- С 2 ПРс20-- С 2	1. Інструменти забезпечення сталого розвитку територіальних громад	5
ПРс18- С 2 ПРс20-- С 2	2. Муніципальний маркетинг як інструмент розвитку територіальних громад	10
ПРс18- С 2 ПРс19-- С 2 ПРс20-- С 2	3. Фінансові інструменти розвитку територіальних громад	10
ПРс18- С 2 ПРс20-- С 2	4. Грантові програми та міжнародна технічна допомога	10
ПРс18- С 2 ПРс19-- С 2 ПРс20-- С 2	5. Інструменти участі громадян у розвитку територіальної громади	10
	РАЗОМ	90

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою індивідуальне завдання	виконання завдань під час практичних занять виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного та індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК,, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none">- концептуальних знань;- високого ступеню володіння станом питання;- критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69	

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
<p>♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання 	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</p> <p>♦ збір, інтерпретація</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	<ul style="list-style-type: none"> - лаконічна. Комунікаційна стратегія: <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.</p> <p>Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.</p> <p>Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p>	60-64
	<p>Рівень комунікації незадовільний</p>	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<p>складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <p>♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</p> <p>♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>	<p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; <ul style="list-style-type: none"> - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	- Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	- Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one). Microsoft Office 365.

Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.

Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНІ

1. Баланюк І. Ф., Іваночко Б. Р. Заходи по залученню інвестицій в розвиток бізнесу територіальних громад на основі маркетингової стратегії. Інноваційна економіка. 2023. Вип. 1. С. 45–51.
2. Білик Р. С., Кіцак М. М. Сучасні маркетингові інструменти управління територіальними громадами. Регіональна економіка. 2023. № 4(110). С. 5–12.
3. Бобровська О.Ю. Інноваційно орієнтоване управління економічним зростанням регіонів. Інвестиції: прак-тика та досвід. 2022. Вип. 9–10. С. 5–10.
4. Бондаренко В. М., Шершун К. О. Поняття та інструменти територіального маркетингу в контексті стратегічного розвитку регіонів. Науковий вісник Ужгородського університету. 2022. № 2 (36). С. 66–73.
5. Демченко О.П. Інструментарій фінансової підтримки територіальних громад. Економіка та суспільство. 2021. №26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/327/312>
6. Інструменти розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації влади / За заг. ред. доктора наук з державного управління, професора, Заслуженого юриста України В.М. Олуйко К. : Ваіте, 2017. 432с.
7. Інструменти розвитку територіальних громад [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня бакалавра зі спеціальності 281 (D4) Публічне управління та адміністрування / уклад.: О.В. Лащенко; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 35 с.
8. Кравцова Т.В., Лащенко О.В., Кравцов О.В. Використання маркетингового підходу в діяльності органів публічного управління медичною сферою Аспекти публічного управління. 2021. Т. 9. № 4. С. 72-84.
9. Кравцова, Т., Лащенко, О., Кравцов, О., Павленко, Л. Використання проектного підходу в процесі ревіталізації територіальних громад у післявоєнний період. Публічне управління

- та місцеве самоврядування, 2023. 2, 35–49, doi: DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-2-5>.
10. Лашенко О.В., Серьогіна Н.К. Впровадження проектного підходу в діяльність органів публічного управління. Державне управління та місцеве самоврядування. 2021. Вип. 1.(48). С. 113-121
 11. Лопушинський І.П., Григор'єва Л.М. Бюджетно-фінансова децентралізація в контексті реформування місцевого самоврядування в Україні. Наукові перспективи. 2022. № 1(19). С. 149–158.
 12. Мунько А.Ю. Хохба О.Т. Суспільна угода як основа взаємодії органів публічної влади та громадськості в Україні: інтергація європейських цінностей. Публічне управління та митне адміністрування. 2022. С. 87–92. URL: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2022-спес.14>.
 13. Орел О.В. Ключові елементи системи публічного управління резильєнтністю територіальних громад. Економіка, управління та адміністрування. 2025, С. 184–189. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2025-1\(111\)-184-189](https://doi.org/10.26642/ema-2025-1(111)-184-189).
 14. Осадчук, С. Податкові інструменти для розвитку територіальних громад. Актуальні проблеми державного управління. 2021. №3(84), С. 234-238.
 15. Плахотнікова Л. О. Маркетингові технології залучення інвестицій державними органами управління у розвиток регіонів. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 3(250). С. 85–91.
 16. Серьогіна Д. О., Пушкар Т. О., Жовтяк Г. А. Маркетинг територій: підвищення інвестиційної привабливості. Науковий погляд: економіка та управління. 2022. № 3(79). С. 118–122.
 17. Смолінська, С. Д., & Скидан, У. І. Стан фінансового забезпечення місцевих бюджетів. Modern Economics. 2022. Вип. №33. С. 110-116.
 18. Трещов М.М., Мунько А.Ю. Сучасні інструменти розвитку громад: навч. Посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. Т 66. 328 с. URL: https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/11496/1/макет_СІРТ%20посібник%20ПУ_A.pdf.
 19. Чинчик, А., Голубка, С., & палата України, Р. Податкові надходження бюджетів об'єднаних територіальних громад: теоретичний аналіз. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. Вип. №(3), С. 113-119.
 20. Якушевська О. Залучення інвесторів у територіальному маркетингу. Вісник Хмельницького національного університету. 2023. № 6. С. 251–255.

Додаткові

1. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с. URL: <https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/lplangrweb.pdf>.

2. Дуб А.Р. Фінансові механізми державної підтримки соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. Проблеми економіки. 2019. № 1 (39). С. 53–58.
3. Західна, О., & Петришин, Х. Бюджетна децентралізація: аналіз її впровадження в Україні та світі. Молодий вчений. 2022. Вип. (4 (104)), С. 80-86.
4. Крушельницька Т. Фінансова самодостатність територіальних громад в умовах децентралізації: аналіз та нові виклики. Аспекти публічного управління. 2020. Вип. 8(1). С. 6–17.
5. Панасюк, О. М. Удосконалення механізму бюджетно-податкового регулювання розвитку територіальної громади (на прикладі Охтирської ОТГ) (Master's thesis, Сумський державний університет). 2022. С. 61.
6. Пастух К. Публічне управління та адміністрування в забезпеченні сталого розвитку територій: теоретико-організаційний аспект. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 1(11). С. 186–206. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-186-206](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-186-206).
7. Сукач, О. М., Сарана, Л. А., & Гордієнко, Л. А. Податкові інструменти регулювання доходів місцевих бюджетів. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна серія «Економічна». 2021. №(101), С. 68-78.
8. Трещов М.М. Концептуальні засади стратегічного управління ресурсним забезпеченням місцевих бюджетів. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4(33). С. 67–75
9. Федорчак О. В., Іщенко Г. О. Маркетингові інструменти залучення інвестицій у територіальні громади. Науковий вісник «Демократичне врядування». 2020. Вип. 1(25). С. 3–20.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
2. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
3. Public service Europe. URL: <http://www.publicserviceeurope.com/>
4. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». URL: <https://ird.gov.ua/>
5. Інститут регіонального розвитку. URL: <https://www.institute.lviv.ua/index.php/uk/proect>
6. Портал управління знаннями. Освітня платформа у сфері професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/>
7. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Офіційний веб-портал. URL: <http://www.center.gov.ua/pro-tsentr/proekti/sigma>
8. Бюджети територіальних громад України. Децентралізація: веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14281>

9. Державний фонд регіонального розвитку: гроші для розвитку чи проїдання. Ціна держави. URL: <https://cost.ua/730-derzhavnyy-fond-rehionalno-ho-rozvytku-hroshi-dlya-rozvytku-chy-proyidannya/>
10. Державний фонд регіонального розвитку: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <https://dfr.minregion.gov.ua/>
11. Онлайн платформа ДФРР: Міністерство розвитку громад та територій України. Бюджетна програма «Державний фонд регіонального розвитку». URL: <https://new.dfr.minregion.gov.ua>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інструменти розвитку територіальних громад»
для бакалаврів спеціальностей 281 Публічне управління та адміністрування

Розробник:
Оксана Василівна Лащенко

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19